

BEN A. PRUCHNIE / GETTY

Un jo molt semblant a mi

M. ÀNGELS CABRÉ

Ove Knausgård; és a dir, amb un detallisme infinit. En canvi, ens calen més senyores gens pesades que es dediquin a explicar les seves vides a bocins, destacant etapes o moments crucials, relacions sentimentals fallides o el que els sembli més digne de ser explicat, com fa per exemple Vivian Gornick. Acostumades a domar els seus egos –o que la societat andro-

No vull ni pensar en la possibilitat que alguna senyora pesada es posi a explicar la seva vida i miracles a l'estil Karl

cèntrica ho faci per elles–, resulten infinitament més engrescadores que els que recullen per escrit els fruits del seu monocultiu preferit: l'egocentrisme.

La sud-africana Deborah Levy (1959), resident des de nena al Regne Unit, és una d'aquestes escriptores que amb el seu testimoni ens ajuda a desconstruir la identitat femenina per tornar a construir-la amb unes eines noves. Autora de narrativa i teatre, fins ara ha publicat també tres entregues del que ella mateixa anomena "autobiografia en construcció", que no només no avorreix sinó que és una delícia llegir perquè les seves pàgines

COSES QUE NO VULL SABER...

DEBORAH LEVY
ANGLE
TRAD. MARINA
ESPASA
416 PÀG. / 20,90 €

desprenen un aprenentatge continu, empatia amb les febleses humanes i autocompassió. Fa dos anys vam poder llegir en castellà les dues primeres parts publicades per Literatura Random House –*Coses que no vull saber* i *El cost de viure*–, que van rebre el premi Fémina Étranger. Ara ens arriben en català a Angle acompanyant la tercera, *Propietats reals* (amb traducció de Marina Espasa).

Ho confesso, soc fan d'aquesta dona que escriu el seu passat fragmentat amb molt poca condescendència, amb autocrítica i una ironia fina –característica essencial de tot exercici memorialístic que

no vulgui caure en el xovinisme–. Levy escriu: "Era una mica marejant ser un personatge femení de seixanta anys. Potser un personatge és algú que no acaba de ser ell mateix". És en aquest espai que hi ha entre l'autora i la veu que narra i veiem viure ("un jo proper a mi, però que no soc jo del tot") on hi ha el quid de la qüestió. No es fútil que al·ludeixi a *Ningú sap el meu nom*, on James Baldwin va voler explicar les dificultats que té un negre per construir la seva identitat. Levy va a la recerca de la seva, una identitat femenina que se li esmuny perquè no és la de la dona que s'espera que sigui sinó la de la dona que vol ser.

La feminitat veritable

Moguda sempre per la necessitat d'escriure, basteix ponts amb escriptores que admira (Simone de Beauvoir, Marguerite Duras...) i es refugia en l'escriptura per combatre l'ansietat que li provoca la incertesa. També li agrada cuinar, li agrada nedar i anar amunt i avall amb una bicicleta elèctrica. Segueix sent la nena que tenia "la llum del sol a les puntes dels cabells", la filla del pres polític que va lluitar contra l'apartheid i de la mare que va sortir del motllo. També la dona que diverses vegades ha intentat "fer encaixar una vida nova en una vida vella", sense èxit. Però ara ja sap que "la feminitat, tal com l'havien descrita els homes i l'havien representada les dones, era el fantasma exhaust que encara recorria el començament del segle XXI".

El trasllat a Londres, la separació dels pares, les vacances solitàries a Mallorca, la maternitat, el fracàs de la parella, el pis a l'edifici antic dalt del turó, l'agonia de la mare, l'estudi a la caseta del jardí d'una amiga, la negociació amb l'emancipació de les filles... I, plantant sobre tot això, la casa de camp somniada durant llargs anys com a refugi de vida i escriptura en aquest món on la majoria d'escriptors encara consideren les escriptores "com unes llogateres de la seva propietat". No sense entrebancs, Levy ha escollit ser qui vol i ens recorda Oscar Wilde, que deia: "Sigues tu mateix; tots els altres personatges estan agafats". ♦♦

L'homenatge a Londres de Miquel Berga

JORDI LLAVINA

"d'una cortesia elemental llegir un llibre que es trobava a totes les llibreries i que es deia *Homage to Catalonia*". Havia arribat a la metròpolis que vintenejava, com a polisó en un vol xàrter, i amb dos números de telèfon a la butxaca (de sengles noies que havia conegut a Lloret, a l'estiu, fent de DJ). El llibre descriu amb gràcia aquests primers temps del jove que es busca la vida a la gran capital. Hi ha coincidències que es revelaran importants –com

Explica Miquel Berga que, vivint ja a Londres, on va passar el gruix de la dècada dels setanta, un dia va

la de la noia entrevista al metro, que motiva una història ben suggestiva i també la seva mediació amb joves catalanes que havien d'anar a Londres a avortar: "El que hi havia darrere aquella corrua de visites llamppec era el recordatori de la misèria moral de l'Espanya franquista". Foyles i l'Speaker's Corner de Hyde Park són les seves primeres escoles d'anglès. Hi ha una escena molt divertida, protagonitzada per la irlandesa que li lloga una habitació, una bevèria irreductible que un dia va ben just que no incendiï el pis: "El retruny de les botes dels bombers corrent per la moqueta de la casa em va quedar al cap". El fragment m'ha recordat els bombers que un 25 de desembre sufoquen el petit incen-

UNA EDUCACIÓ
MIQUEL BERGA
UNIVERS
144 PÀG. / 16,90 €

di de cal Prothero, en el cèlebre *El Nadal d'un nen a Gal·les*, de Dylan Thomas. Quan ja han fet la feina, la senyora de la casa pregunta als de la mànega: "¿Que els agradaria alguna cosa per llegir?"

El llibre d'Orwell va tenir un efecte trasbalsador per a la consciència del jove Berga i catalitzador per a la seva formació. No sabem què hauria estat de l'autor si no hagués pres consciència de la realitat de tants brigadistes britànics que van venir al país a lluitar contra la dictadura de Franco. L'obra, tan curta com substanciosa, evoca aquells anys de desclosa de la seva vocació com a estudiós. Encara en els setanta, coneixerà diversos membres d'aquella "generació de

joves anglesos que van viure la nostra guerra civil com una batalla decisiva per a la humanitat". Com l'Stafford Cottman, que va lluitar al costat d'Orwell i que, com aquest, va haver de fugir de Catalunya perseguit pels estalinistes.

El contrast entre la gravetat d'aquestes pàgines històriques i les més lleugeres, tan acolorides, de la història personal fa d'*Una educació* un opuscle ameníssim. En un dels articles recollits en el seu *Londres*, Virginia Woolf deixà escrit que els únics llocs reposats de la ciutat són alguns vells cementiris reconver- tits en parcs i jardins. El llibret de Berga té la virtut de transmetre la febre d'aquesta urbs eterna en una dècada prodigiosa. ♦♦